

Rijden onder invloed in de provincie Groningen, 1993-1994

De ontwikkeling van het alcoholgebruik door automobilisten in weekendnachten

R-94-38

M.P.M. Mathijssen

Leidschendam, 1994

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV
Postbus 170
2260 AD Leidschendam
Telefoon 070-3209323
Telefax 070-3201261

Inhoud

1.	<i>Inleiding</i>	5
1.1.	Doel van het onderzoek	5
1.2.	Uitvoering van het onderzoek	6
1.3.	Analyse van de gegevens	7
2.	<i>Beknopte beschrijving van de resultaten</i>	8
3.	<i>Tabellen 1 t/m 5</i>	13
	<i>Bijlage: enquêteformulier</i>	

1. Inleiding

Evenals in 1991 en 1993 heeft de SWOV in nauwe samenwerking met de politie ook in 1994 weer het alcoholgebruik van automobilisten in de provincie Groningen geïnventariseerd. De metingen hebben plaatsgevonden in de nacht van vrijdag 30 september op zaterdag 1 oktober, in de nacht van zaterdag 1 op zondag 2 oktober en in de nacht van zaterdag 8 op zondag 9 oktober 1994. De metingen zijn uitgevoerd door zes controleteams, samengesteld uit medewerkers van alle vijf districten van de politieregio Groningen, volgens richtlijnen die door de SWOV zijn opgesteld. De opdracht voor het onderzoek is aan de SWOV verleend door de Adviesdienst Verkeer en Vervoer van Rijkswaterstaat en de regionale RWS-directie Noord-Nederland.

De metingen hebben plaatsgevonden in de volgende gebieden: de stad Groningen; het toezichtgebied van de basiseenheden Zuidhorn en Leek; Delfzijl/Appingedam; het toezichtgebied van de basiseenheid Uithuizen; Veendam; en in Stadskanaal/Vlagtwedde. Bij de keuze van de onderzoeksgebieden is gestreefd naar een zo goed mogelijke geografische spreiding en een zo goed mogelijke spreiding naar gemeentegrootte c.q. urbanisatiegraad.

De SWOV is de politiemensen die de metingen hebben uitgevoerd, veel dank verschuldigd voor hun inzet en zorgvuldigheid.

Bij de inventarisatie is het alcoholgebruik van automobilisten geregistreerd, onderverdeeld naar onderzoeksgebied, dag, tijdstip, geslacht en leeftijd van de bestuurders. Daarnaast heeft de politie de herkomst van (een groot deel van) de overtreeders geregistreerd.

1.1. Doel van het onderzoek

Het belangrijkste doel van de SWOV-metingen is het vaststellen van ontwikkelingen in het alcoholgebruik van de Groningse automobilisten. Daartoe worden de gegevens van 1994 vergeleken met die van 1993 en, voor zover zinvol, van 1991.

Het nauwkeurig volgen van ontwikkelingen in het alcoholgebruik in het verkeer is voor het verkeersveiligheidsbeleid van wezenlijk belang, omdat een relatief kleine stijging van het rijden onder invloed al ernstige gevolgen voor de verkeersveiligheid kan hebben. Daarnaast levert het onderzoek aanwijzingen op over eventuele speciale probleemgroepen of -gebieden. Gegevens hierover kunnen worden gebruikt bij het opzetten van toezicht- en voorlichtingscampagnes rond alcoholgebruik in het verkeer.

Het onderzoek in Groningen maakt deel uit van een landelijk onderzoek naar het alcoholgebruik van automobilisten in weekendnachten, dat al sinds het begin van de jaren zeventig regelmatig wordt herhaald. De onderzoeksgroep en de onderzoekstijdstippen zijn indertijd uitgekozen op grond van hun grote bijdrage aan de alcoholonveiligheid. Bij tweederde van de geregistreerde alcoholongevallen in Nederland is het een automobilist die alcohol heeft gebruikt. En in weekendnachten gebeuren rela-

tief veel alcoholongevallen; de vrijdag- en zaterdagnacht, die 7% van de totale week uitmaken, nemen een kwart van de geregistreeerde alcoholongevallen voor hun rekening.

Het onderzoek heeft een unieke tijdreeks gegevens over het alcoholgebruik van Nederlandse automobilisten opgeleverd. Die gegevens zijn zowel voor landelijk als regionaal verkeersveiligheidsbeleid van belang. Behalve in schriftelijke verslagen aan de landelijke en regionale opdrachtgevers worden de resultaten ook opgenomen in BIS-V, het geautomatiseerde Beleids-InformatieSysteem over ontwikkelingen in een aantal belangrijke aandachtsgebieden voor het verkeersveiligheidsbeleid.

In de loop der jaren zijn diverse wijzigingen in de onderzoeksmethode doorgevoerd om de efficiëntie van het onderzoek te vergroten zonder de vergelijkbaarheid van de gegevens in de tijd aan te tasten. Zo is de landelijke steekproef ongeveer zeven maal zo groot geworden als in de jaren zeventig en tachtig, zonder dat de kosten van het onderzoek zijn toegenomen. De betrouwbaarheid van uitspraken over ontwikkelingen in het alcoholgebruik is daardoor sterk toegenomen. Dit geldt vooral voor de relatief kleine groep zware drinkers met een sterk verhoogde ongevals- en letselkans.

Veranderingen in de onderzoeksgroep en/of het onderzoekstijdstip zouden betekenen, dat de bestaande tijdreeks wordt afgebroken. Zulke veranderingen worden in het algemeen slechts doorgevoerd op grond van zwaarwegende argumenten. In dit geval zou dat een verschuiving van het zwaartepunt in het alcoholgebruik en/of de alcoholonveiligheid kunnen zijn. Vooralsnog bestaan er echter geen aanwijzingen voor zo'n verschuiving.

Naast de metingen van het alcoholgebruik van automobilisten heeft de SWOV in 1994 weer een korte enquête onder de contactpersonen bij de politie uitgevoerd. Die is bedoeld om enig inzicht te krijgen in de aard en omvang van het politietoezicht en in eventuele veranderingen daarin. De vragenlijst is als bijlage bij dit verslag opgenomen.

1.2. Uitvoering van het onderzoek

De controleteams van de politie hebben in de drie weekendnachten in totaal 1370 willekeurige automobilisten staande gehouden. Dat waren er 102 meer dan in 1993, vermoedelijk als gevolg van de aanzienlijk betere weersomstandigheden dan in 1993.

Het controleteam van Zuidhorn/Leek heeft slechts drie van de zes geplande onderzoekslocaties kunnen bezoeken als gevolg van enkele incidenten waarbij leden van het controleteam assistentie moesten verlenen. De uitval van locaties was ongeveer gelijk verdeeld over de verschillende tijdstippen van de nacht. Daardoor is waarschijnlijk geen vertekend beeld van het alcoholgebruik in het desbetreffende onderzoeksgebied opgetreden.

Elke staande gehouden automobilist heeft een blaastest afgelegd op een draagbare elektronische ademtester met cijfermatige uitlezing van een exact BAG-promillage (BAG = bloedalcoholgehalte; de wettelijke BAG-limiet ligt in Nederland op 0,50 promille). Voor het gebruik van testers die een BAG-promillage aangeven, heeft het Gerechtelijk Laboratorium van het Ministerie van Justitie toestemming verleend.

1.3. Analyse van de gegevens

De verzamelde gegevens zijn geanalyseerd met behulp een log-lineair analyseprogramma. Er is tweezijdig getoetst op 5%-niveau (Z-waarde moet groter zijn dan 1.96).

In de praktijk betekent dit, dat bij een steekproef van 1500 waarnemingen en een uitgangsperscentage van 4% overtreeders (vergelijkbaar met de landelijke situatie in 1993) een verandering van 1,5% statistisch significant zal blijken te zijn.

De resultaten van het onderzoek worden in hoofdstuk 3 gepresenteerd in de vorm van een tabellenoverzicht, waarop in het volgende hoofdstuk een korte toelichting wordt gegeven.

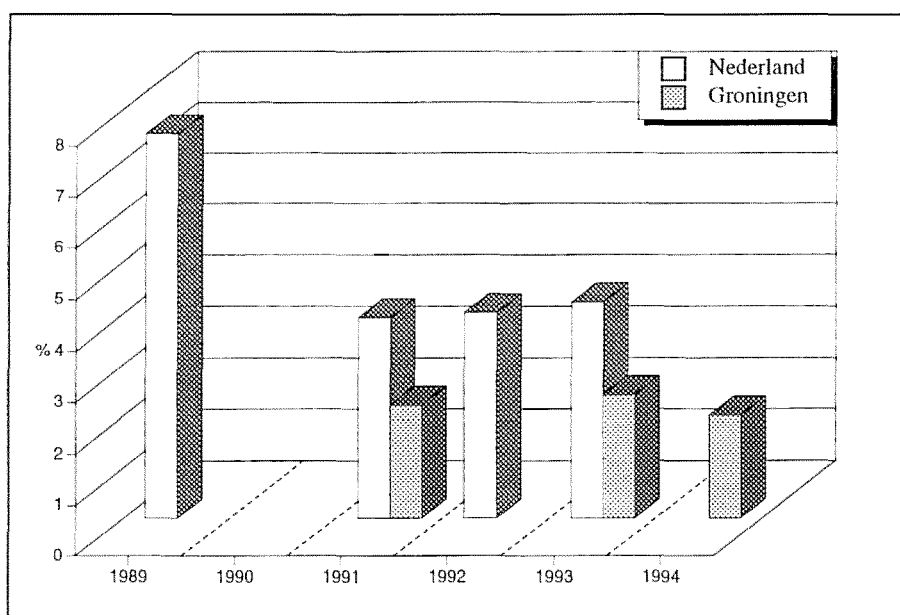
2. Beknopte beschrijving van de resultaten

De resultaten van het onderzoek naar het alcoholgebruik van automobilisten in de provincie Groningen worden in dit hoofdstuk besproken aan de hand van de tabellen 1 t/m 5 uit hoofdstuk 3. De resultaten van 1994 worden steeds vergeleken met de Groningse en landelijke resultaten van 1993. De geselecteerde onderzoeksgebieden waren in 1994 vrijwel identiek aan die in 1993. Alleen in Appingedam zijn twee locaties vervangen door locaties in Delfzijl. Daarnaast zijn in Veendam en in het toezichtgebied van de basiseenheid Uithuizen om praktische redenen enkele locaties uit 1993 vervangen door andere. Er zijn geen aanwijzingen, dat deze veranderingen gevolgen hebben gehad voor de BAG-verdeling op provinciaal niveau.

Tabel 1. BAG-verdeling naar dag van het weekend

In 1994 zijn in Groningen iets minder drinkers ($BAG \geq 0,20$ promille) aangetroffen dan in 1993: 5,0% in 1994 versus 5,4% in 1993. Deze daling, die overigens niet statistisch significant is, heeft zich geheel voorgedaan binnen de lichtste categorie overtreders ($BAG 0,50-0,80$ promille). Het totale aandeel overtreders/rijders onder invloed ($BAG \geq 0,50$ promille) is gedaald van 2,4% tot 2,0%. Ook deze daling is niet significant. Het aandeel zwaardere overtreders ($BAG \geq 0,80$ promille) is met 1,2% precies gelijk gebleven. Het landelijke percentage zwaardere overtreders bedroeg in 1993 2,1%.

In heel Nederland bedroeg het aandeel overtreders in het najaar van 1993 4,2%. Dit wijkt significant af van het Groningse aandeel in 1994 ($Z = 3,89$; $\chi^2 = 15,10$ bij $df = 1$). Het landelijke percentage voor 1994 is nog niet bekend.

Ontwikkeling van het aandeel rijders onder invloed in Nederland en de provincie Groningen, 1989-1994.

In de grafiek op de vorige pagina is de ontwikkeling van het aandeel overtreeders in de provincie Groningen en in heel Nederland sinds 1989 weergegeven. Er is duidelijk in te zien, dat de Groningse situatie door de jaren heen gunstig afsteekt bij het landelijke gemiddelde. De vergelijking met de landelijke situatie in 1994 kan pas worden gemaakt, wanneer de gegevens van alle provincies bekend zijn. Publikatie van de landelijke gegevens over 1994 is medio 1995 te verwachten.

Op landelijke schaal is het aandeel overtreeders in de vrijdagnacht groter dan in de zaterdagnacht. In de provincie Groningen is dat eveneens het geval: 2,2% overtreeders in de vrijdagnacht versus 1,6% in de zaterdagnacht. Dit verschil is vanwege de kleine absolute aantallen niet statistisch significant.

Maar doordat het verkeersaanbod in de zaterdagnacht in het algemeen groter is dan in de vrijdagnacht, ontlopen de absolute aantallen overtreeders in beide nachten elkaar meestal niet veel. In de provincie Groningen was het aantal gecontroleerde automobilisten op vrijdag in 1994 echter aanzienlijk groter dan op zaterdag. Dit is o.a. een gevolg van het feit dat op vrijdag is gemeten in de stad Groningen, waar het verkeersaanbod relatief groot is. Bovendien heeft het politiecontroleteam van Zuidhorn/Leek op zaterdag slechts gedurende de helft van de geplande periode metingen kunnen uitvoeren (zie paragraaf 1.2).

Tabel 2. BAG-verdeling naar dag en onderzoeksgebied

De hoogste percentages overtreeders in de provincie Groningen zijn in 1994 op vrijdag aangetroffen in Veendam (3,5%) en op zaterdag in het toezichtgebied van de basiseenheden Zuidhorn en Leek (2,6%). Het verschil met de overige onderzoeksgebieden is overigens niet significant. Ten opzichte van 1993 is de belangrijkste verandering in de BAG-verdeling naar onderzoeksgebied, dat het aandeel overtreeders in de stad Groningen is afgenomen van 5,9% tot 2,4%. Dit effect is net niet statistisch significant ($Z = 1.94$; $\chi^2 = 3.78$ bij $df = 1$).

Tabel 3. BAG-verdeling naar dag en tijdstip

Naarmate het later in de nacht wordt, neemt het aandeel overtreeders in het algemeen toe. Maar tegelijkertijd neemt het verkeersaanbod af. De absolute aantallen rijders onder invloed op verschillende tijdstippen van de weekendnachten ontlopen elkaar doorgaans dan ook niet veel.

De Groningse situatie in 1994 wijkt op dit punt niet af van het landelijke beeld. Op vrijdag en zaterdag tezamen was het aandeel overtreeders na 2.00 uur 's nachts drie en een half keer zo groot als voor middernacht: 3,8% versus 1,1% overtreeders. Dit effect is statistisch significant ($Z = 2.75$; $\chi^2 = 7.55$ bij $df = 1$). In 1993 was er een vergelijkbaar beeld. Verder neemt niet alleen het aandeel overtreeders toe naarmate het later wordt, maar ook de zwaarte ervan.

Tabel 4. BAG-verdeling naar geslacht en leeftijd

Rijden onder invloed blijkt ook in 1994 nog steeds voornamelijk een mannenprobleem te zijn. Mannelijke bestuurders waren in 1994 in Groningen verhoudingsgewijs vier maal zo vaak onder invloed als vrouwelijke (2,4% versus 0,6%). Dit komt overeen met het landelijke beeld.

Bij de vrouwelijke bestuurders waren er in 1994 geen significante verschillen naar leeftijdsgroep. Slechts 2 van de 334 gecontroleerde vrouwen reden onder invloed van alcohol; opvallend is wel dat zij beiden in de hoogste BAG-klasse ($\geq 1,30$ promille) bleken te vallen.

Bij de mannen zijn in 1994 de laagste percentages overtreders aangetroffen in de leeftijdsgroep onder de 25 jaar (1,3%). Tussen de overige leeftijdsgroepen zijn geen verschillen van betekenis geconstateerd.

Het verschil tussen mannen onder en boven de 25 jaar is niet statistisch significant, maar komt wel overeen met het beeld dat in 1993 in heel Nederland is aangetroffen.

In 1994 was 76% van alle gecontroleerde bestuurders in Groningen van het mannelijke geslacht. In 1993 bedroeg het aandeel mannelijke bestuurders in heel Nederland 73%.

Tabel 5. Herkomstverdeling van overtreders

In de registratie van de herkomst van overtreders is in 1994 een verandering aangebracht. Registratie vanaf een BAG $\geq 0,50$ promille bleek in voorgaande jaren tot verwarring te leiden, omdat veel controleteams een automobilist pas in overtreding vonden bij een BAG $\geq 0,70$ promille. Dit is de grens waarbij een automobilist wordt overgebracht naar het bureau om de ademanalyse voor bewijsdoeleinden te ondergaan. Tussen 0,50 en 0,69 promille werd dan ook vaak vergeten naar de herkomst te vragen. Daarom is de grens voor de herkomstregistratie in 1994 gelegd bij een BAG $\geq 0,70$ promille.

De herkomstverdeling van de 21 overtreders met een BAG $\geq 0,70$ promille was in 1994 als volgt:

- horecagelegenheid (bar, café, restaurant, disco)	48%
- sportkantine	10%
- bezoek/feestje	19%
- werk/thuis	5%
- overig/onbekend	19%

Deze verdeling wijkt niet belangrijk af van de verdeling in 1993. Er is alleen een verschuiving geweest van de categorie "werk/thuis" naar de categorie "overig/onbekend". Opvallend (maar niet echt verrassend) zijn de hoge BAG-waarden van overtreders die zeiden uit een horecagelegenheid te komen.

Enquêteresultaten

De enquêteresultaten per provincie zijn slechts beperkt bruikbaar vanwege de zeer geringe steekproefomvang (zes onderzoeksgebieden). Over de resultaten zal dan ook pas uitvoerig worden gerapporteerd in het landelijke verslag dat na afloop van alle provinciale metingen wordt opgesteld.

De volgende globale resultaten van de Groningse enquête zijn echter wel het vermelden waard:

- Volgens de politiecoördinatoren is het toezicht in één onderzoeksgebied met 50% toegenomen, in drie andere ongeveer gelijk gebleven, en in de twee resterende onderzoeksgebieden afgenomen met respectievelijk 20% en 50%. Hun uitspraken hebben betrekking op de 12 maanden die voorafgingen aan het SWOV-onderzoek in 1994, in vergelijking met het jaar daarvoor.

- In drie onderzoeksgebieden waren in het jaar voorafgaand aan de SWOV-metingen meer dan zes geplande, aselechte alcoholcontroles per 100.000 inwoners uitgevoerd, in combinatie met aselechte alcoholcontrole door surveillance-teams. Een dergelijk toezichtniveau is als "hoog" te kwalificeren (zie ook: *Rijden onder invloed in Nederland, 1992-1993. SWOV, 1994*). In twee andere onderzoeksgebieden waren incidentele geplande alcoholcontroles uitgevoerd, gecombineerd met systematische aselechte alcoholcontrole door surveillance-teams. Dit toezichtniveau is als "gemiddeld" te kwalificeren. In het resterende onderzoeksgebied waren geen geplande alcoholcontroles uitgevoerd, maar was wel sprake van systematische aselechte alcoholcontrole door surveillance-teams. Dit toezichtniveau kan als "laag" worden gekwalificeerd, zij het dat in verschillende andere Nederlandse politieregio's en -districten een nog lager niveau wordt aangetroffen (in het geheel geen aselechte alcoholcontrole).

- In geen van de zes onderzoeksgebieden was sprake van systematische alcoholcontrole onder betrokkenen bij ongevallen.

Al met al lijkt het erop, dat het niveau van politietoezicht in de provincie Groningen tussen 1993 en 1994 vrijwel gelijk is gebleven. De afspraken tussen het Openbaar Ministerie en de politie over aantallen te controleren automobilisten hebben daarbij ongetwijfeld een positieve rol gespeeld.

Conclusies en aanbevelingen

De resultaten van het Rij- en drinkgewoontenonderzoek 1994 in de provincie Groningen leveren hetzelfde stabiele beeld van een betrekkelijk laag alcoholgebruik door automobilisten op, dat ook bij eerdere metingen is aangetroffen. Een oorzakelijk verband met het relatief hoge niveau van politietoezicht kan op grond van de beperkte enquêtegegevens niet wetenschappelijk worden aangetoond, maar ligt wel voor de hand. Bij het landelijke Rij- en drinkgewoontenonderzoek van de SWOV in 1993 is gebleken, dat in gebieden met een relatief hoog toezichtniveau aanmerkelijk minder onder invloed van alcohol werd gereden dan in gebieden met een relatief laag toezichtniveau.

Van belang voor het handhaven van een hoog toezichtniveau is, dat de opsporing en afhandeling van verdachten door de politie op een efficiënte wijze plaatsvindt. Wat het toepassen van slimme toezichtstrategieën en -methoden betreft, lijkt de politie in een groot deel van de provincie Groningen optimaal te werken. In vijf van de zes onderzoeksgebieden worden geplande aselechte alcoholcontroles gecombineerd met aselechte alcoholcontrole door surveillance-teams. Geplande controles moeten met name worden uitgevoerd op dagen en tijdstippen waarop relatief veel rijders onder invloed te verwachten zijn: de weekendnachten, de zaterdag- en zondagmiddag en sommige doordeweekse nachten. Het grootste effect kan worden bereikt door elk uur van locatie te wisselen, door duidelijk zichtbaar te controleren en door een vast transportteam van twee personen de verdachten naar het bureau te laten vervoeren.

In grote delen van Nederland worden verdachten van rijden onder invloed door steeds weer nieuwe leden van het controleteam overgebracht naar het politiebureau om daar de ademanalyse te ondergaan. Als er dan enkele rijders onder invloed vrij snel achter elkaar worden betrapt, is er geen capaciteit op straat meer beschikbaar voor het testen van bestuurders. Hoe de precieze werkwijze in Groningen is, is de SWOV niet bekend.

Een stapje in de richting van verdere efficiency-verbetering is, dat overtreders met een ademalcoholgehalte tussen 235 en 350 µg/l (gelijk aan een BAG tussen 0,54 en 0,80 promille) sinds kort in de meeste arrondissementen een politietransactie krijgen aangeboden. Voorheen was dat een gemandateerde OM-transactie, die meer papierwerk met zich meebracht. In de arrondissementen die onder het ressort Leeuwarden vallen, is echter (vooral nog) de gemandateerde OM-transactie gehandhaafd. Een bijkomend nadeel hiervan is, dat er nu een zekere mate van rechtsongelijkheid bestaat tussen overtreders in verschillende delen van Nederland. De gemandateerde OM-transactie bedraagt namelijk fl. 400,-, terwijl de politietransactie fl. 320,- bedraagt.

3. Tabellen 1 t/m 5

Tabel 1a. Alcoholgebruik naar weekenddag in 1993

Tabel 1b. Alcoholgebruik naar weekenddag in 1994

Tabel 2a. Alcoholgebruik naar dag en onderzoeksgebied in 1993

Tabel 2b. Alcoholgebruik naar dag en onderzoeksgebied in 1994

Tabel 3a. Alcoholgebruik naar dag en tijdstip in 1993

Tabel 3b. Alcoholgebruik naar dag en tijdstip in 1994

Tabel 4a. Alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd in 1993

Tabel 4b. Alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd in 1994

Tabel 5a. Herkomst van overtredders naar BAG-klasse in 1993

Tabel 5b. Herkomst van overtredders naar BAG-klasse in 1994

tabel 1a. alcoholgebruik naar weekenddag, 1993

dag	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
vrijdag	642	4,0%	1,6%	1,4%	0,6%	3,6%
zaterdag	626	1,8%	0,8%	0,2%	0,2%	1,1%
totaal	1268	2,9%	1,2%	0,8%	0,4%	2,4%

tabel 2a. alcoholgebruik naar dag en gebied, 1993

dag en gebied	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>vrijdag</i>						
groningen	236	5,9%	1,7%	2,5%	1,7%	5,9%
veendam	198	3,5%	1,5%	1,5%	--	3,0%
stadskanaal	208	2,4%	1,4%	--	--	1,4%
totaal	642	4,0%	1,6%	1,4%	0,6%	3,6%
<i>zaterdag</i>						
zuidhorn e.o.	195	2,1%	1,5%	--	0,5%	2,1%
uithuizen e.o.	236	1,3%	--	0,4%	--	0,4%
delfzijl e.o.	195	2,1%	1,0%	--	--	1,0%
totaal	626	1,8%	0,8%	0,2%	0,2%	1,1%

tabel 1b. alcoholgebruik naar weekenddag, 1994

dag	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
vrijdag	802	3,2%	1,1%	0,5%	0,6%	2,2%
zaterdag	568	2,6%	0,4%	1,1%	0,2%	1,6%
totaal	1370	3,0%	0,8%	0,7%	0,4%	2,0%

tabel 2b. alcoholgebruik naar dag en gebied, 1994

dag en gebied	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>vrijdag</i>						
groningen	370	3,8%	1,4%	0,5%	0,8%	2,7%
veendam	200	3,5%	1,5%	1,0%	1,0%	3,5%
stadskanaal	232	2,2%	0,4%	--	--	0,4%
totaal	802	3,2%	1,1%	0,5%	0,6%	2,2%
<i>zaterdag</i>						
zuidhorn e.o.	154	6,5%	--	1,9%	0,6%	2,6%
uithuizen e.o.	179	0,6%	0,6%	0,6%	--	1,1%
delfzijl e.o.	235	1,7%	0,4%	0,9%	--	1,3%
totaal	568	2,6%	0,4%	1,1%	0,2%	1,6%

tabel 3a. alcoholgebruik naar dag en tijdstip, 1993

dag en tijdstip	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>vrijdag</i>						
22-24 u.	377	2,7%	1,1%	0,8%	0,5%	2,4%
00-02 u.	184	5,4%	2,7%	1,6%	0,5%	4,9%
02-04 u.	81	7,4%	1,2%	3,7%	1,2%	6,2%
totaal	642	4,0%	1,6%	1,4%	0,6%	3,6%
<i>zaterdag</i>						
22-24 u.	248	1,2%	0,4%	--	--	0,4%
00-02 u.	222	0,9%	--	--	--	0,9%
02-04 u.	156	3,8%	2,6%	0,6%	0,6%	3,8%
totaal	626	1,8%	0,8%	0,2%	0,2%	1,1%

tabel 3b. alcoholgebruik naar dag en tijdstip, 1994

dag en tijdstip	n	bloedalcoholgehalte (bag-%)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>vrijdag</i>						
22-24 u.	501	3,2%	0,4%	0,2%	0,2%	0,8%
00-02 u.	203	2,0%	3,0%	0,5%	1,0%	4,4%
02-04 u.	98	6,1%	1,0%	2,0%	2,0%	5,1%
totaal	802	3,2%	1,1%	0,5%	0,6%	2,2%
<i>zaterdag</i>						
22-24 u.	247	1,2%	0,8%	0,8%	--	1,6%
00-02 u.	156	5,8%	--	--	--	--
02-04 u.	165	1,8%	--	2,4%	0,6%	3,0%
totaal	568	2,6%	0,4%	1,1%	0,2%	1,6%

tabel 4a. alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd, 1993

geslacht en leeftijd	n	bloedalcoholgehalte (bag-%)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>mannen</i>						
18-24 jr	245	2,9%	0,4%	0,4%	0,4%	1,2%
25-34 jr	254	5,1%	0,4%	1,6%	0,4%	2,4%
35-49 jr	275	2,5%	1,8%	1,1%	1,1%	4,0%
50 jr e.o.	137	2,9%	3,6%	0,7%	--	4,4%
totaal	911	3,4%	1,3%	1,0%	0,5%	2,9%
<i>vrouwen</i>						
18-24 jr	89	1,1%	--	--	--	1,1%
25-34 jr	116	0,9%	2,6%	--	--	2,6%
35-49 jr	119	2,5%	--	0,8%	--	0,8%
50 jr e.o.	33	3,0%	--	--	--	--
totaal	357	1,7%	0,8%	0,3%	--	1,1%

tabel 4b. alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd, 1994

geslacht en leeftijd	n	bloedalcoholgehalte (bag-%)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>mannen</i>						
18-24 jr	231	2,2%	--	1,3%	--	1,3%
25-34 jr	292	5,5%	1,0%	1,4%	0,7%	3,1%
35-49 jr	328	3,4%	1,5%	0,6%	0,3%	2,4%
50 jr e.o.	185	3,2%	1,6%	0,5%	0,5%	2,7%
totaal	1036	3,7%	1,1%	1,0%	0,4%	2,4%
<i>vrouwen</i>						
18-24 jr	95	--	--	--	1,1%	1,1%
25-34 jr	96	1,0%	--	--	--	--
35-49 jr	104	1,9%	--	--	1,0%	1,0%
50 jr e.o.	39	--	--	--	--	--
totaal	334	0,9%	--	--	0,6%	0,6%

tabel 5a. herkomst van overtreeders naar bag-klasse, 1993

bag-%	n	herkomst				
		horeca	sport- kantine	bezoek/ feestje	werk/ thuis	anders/ onbek.
0,5-0,8	15	33%	7%	40%	--	20%
0,8-1,3	10	60%	10%	--	30%	--
≥ 1,3	5	20%	--	20%	60%	--
totaal	30	40%	7%	23%	20%	10%

---

tabel 5b. herkomst van overtreders naar bag-klasse, 1994

---

bag-%c	n	herkomst				
		horeca	sport- kantine	bezoek/ feestje	werk/ thuis	anders/ onbek.
0,7-0,8	5	40%	20%	40%	--	--
0,8-1,3	10	50%	10%	10%	--	30%
≥ 1,3	6	50%	--	17%	17%	17%
totaal	21	48%	10%	19%	5%	19%

Bijlage: enquêteformulier

Enquête rij- en drinkgewoontenonderzoek 1994

Team:

Aantal inw. onderzoekgebied:

Contactpersoon:

Coördinator:

Telefoonnr.:

---

vragenlijst

A. Kunt u een schatting maken van de procentuele toe- of afname van het alcoholtoezicht in het onderzochte gebied in het afgelopen jaar:

1. toename met ....%
2. afname met ....%
3. gelijk gebleven
4. weet niet

B. Zijn er het afgelopen jaar in het onderzochte gebied de volgende soorten alcoholcontroles uitgevoerd:

1. geplande aselechte alcoholcontroles; zoja, aantal	1. ja 2. nee
2. systematische aselechte alcoholcontrole door surveillance	1. ja 2. nee
3. selectieve alcoholcontrole bij opvallend rijgedrag	1. ja 2. nee
4. systematische alcoholcontrole bij ongevallen	
a. onder bestuurders van motorvoertuigen	1. ja 2. nee
b. onder bromfietzers	1. ja 2. nee
c. onder fietsers	1. ja 2. nee
d. onder voetgangers	1. ja 2. nee
5. andere controlevormen, namelijk.....	1. ja 2. nee